

BÀI	<ul style="list-style-type: none"> • Học hát : Bài <i>Ca-chiu-sa</i>
7	<ul style="list-style-type: none"> • Nhạc lí : Gam trưởng - Giọng trưởng
	<ul style="list-style-type: none"> • Tập đọc nhạc : TĐN số 8
	<ul style="list-style-type: none"> • Âm nhạc thường thức : Nhạc sĩ Huy Du và bài hát <i>Đường chúng ta đi</i>

3. Ôn tập Tập đọc nhạc

- Luyện đọc thang 5 âm : La - Đô - Rê - Mi - Son và thang 7 âm La thứ.
- + Đọc bài TĐN số 6 và tập hát lời ca. Phân tích cho các em thấy 2 tiết nhạc có âm hình tiết tấu hoàn toàn giống nhau :

Chú ý âm hình : ở nhịp thứ 15 trong bài TĐN (âm hình này chỉ gõ 1 phách).

+ Đọc bài TĐN số 7. Lưu ý để các em thấy được giai điệu của bài xây dựng trên các nốt của thang 7 âm có chủ âm La, các nốt được dùng đầy đủ.

- Đọc bài nhạc kết hợp đánh nhịp $\frac{4}{4}$.
- Tập hát lời ca và ngân giọng đúng trường độ nốt trăng có chấm dôi (3 phách).

Ngoài 2 bài TĐN, GV có thể dàn cho các em nghe thêm 2 bài nhạc với chủ âm La : 1 bài viết trên thang 5 âm La - Đô - Rê - Mi - Son và 1 bài trên thang 7 âm La thứ. Cho các em nhận xét giai điệu mỗi bài để cảm nhận và tìm ra bài nào dùng 5 âm, bài nào dùng 7 âm.

Chú ý : Toàn bộ tiết học này đều ôn tập những nội dung đã học, GV nên tranh thủ vừa cho HS ôn, vừa kiểm tra lấy điểm thực hành của cá nhân.

TIẾT 26

- **Học hát :** Bài *Ca-chiu-sa*
- **Bài đọc thêm :** Bản hành khúc cách mạng

I - MỤC TIÊU

- HS biết bài *Ca-chiu-sa* là một bài hát nổi tiếng, được phổ biến rất rộng rãi ở

Liên Xô (cũ) và nhiều nước trên thế giới.

- Hát đúng giai điệu bài hát, biết thể hiện tiết tấu có nghịch phách.
- Cảm nhận được nét nhạc mang màu sắc âm nhạc Nga.

II - CHUẨN BỊ CỦA GIÁO VIÊN

- Nhạc cụ quen dùng, băng nhạc.
- Một số hình ảnh về đất nước Nga và các chiến sĩ Hồng quân (Liên Xô cũ).
- Sưu tầm một số bài hát Nga đã từng phổ biến ở Việt Nam để giới thiệu cho HS nghe (*Chiều Mát-xcơ-va, Đồi bờ, Ca ngợi Tổ quốc, Nữ cười, Hãy để mặt trời luôn chiếu sáng ...*).

III - GỢI Ý TIẾN TRÌNH DẠY - HỌC

1. Giới thiệu xuất xứ bài hát (xem trong SGK)

- Bài hát *Ca-chiu-sa* được phổ biến vào Việt Nam từ những năm 1955 - 1956, thanh thiếu niên rất yêu thích.
 - Trong chiến tranh thế giới lần thứ 2, những người yêu nước ở Tây Ban Nha đã dùng bài *Ca-chiu-sa* làm bài ca chính thức của tổ chức du kích chống phát xít Đức.

- Ở Việt Nam, bài *Ca-chiu-sa* còn có một bản phỏng dịch lời như sau :

Lời 1 : Đào vừa ra hoa cành theo gió đưa vòn trăng tà

Ngoài dòng sông màn sương trăng buông lững lờ

Từ bên sông thoảng bóng ai in trên màn sương mờ

Cất cao lời ca rằng Ca-chiu-sa đang chờ.

Lời 2 : Dời làng quê người dì ra nơi miền biên thuỳ

Vì quê hương dù mấy khó khăn không lùi

Này hỡi chim nhắn giúp ta đến phương trời xa vời

Tới nơi người yêu rằng ta nhớ mong đêm ngày.

Phân tích cấu trúc bài hát : (GV tham khảo, không cần giảng cho HS)

Bài *Ca-chiu-sa* được xây dựng theo hình thức 2 đoạn đơn, Viết ở giọng Rê thứ (dùng đủ 7 âm Rê - Mi - Pha - Son - La - Si - Đô).

Đoạn a : Gồm 2 câu, mỗi câu 4 nhịp. Kết đoạn bằng âm chủ Rê. Câu 2 nhắc lại âm hình tiết tấu câu 1.

Đoạn b : Gồm 2 câu, mỗi câu 4 nhịp. Giai điệu đầu đoạn b chuyển sang âm hình tiết tấu mới tạo sự tương phản nhẹ với đoạn a. Đầu câu thứ 4 (nhịp 13) xuất hiện nghịch phách tạo nên sự xáo động trong âm nhạc, phù hợp với nội dung tình cảm của bài hát. Đoạn b được nhắc lại 1 lần và kết thúc ở âm chủ Rê.

Đoạn a : Câu 1 (4 nhịp) kết D

Câu 2 (4 nhịp) kết T

Đoạn b : Câu 1 (4 nhịp)

Câu 2 (4 nhịp)

Một vòng tròn xoe xoay giữa bầu trời. Họa sĩ bé xíu vẽ ông mặt trời.

Dạt dào niềm vui khoái chí tuyệt vời. Bạn bè năm châu cùng ca hát ...

Đây là một cấu trúc thường gặp trong khá nhiều bài hát Nga.

2. Dạy hát

GV tiến hành dạy hát theo các bước vẫn thường dùng, cần lưu ý mấy điểm :

- Câu 1 và câu 2 nét nhạc gần giống nhau nhưng câu 2 được nâng cao hơn một

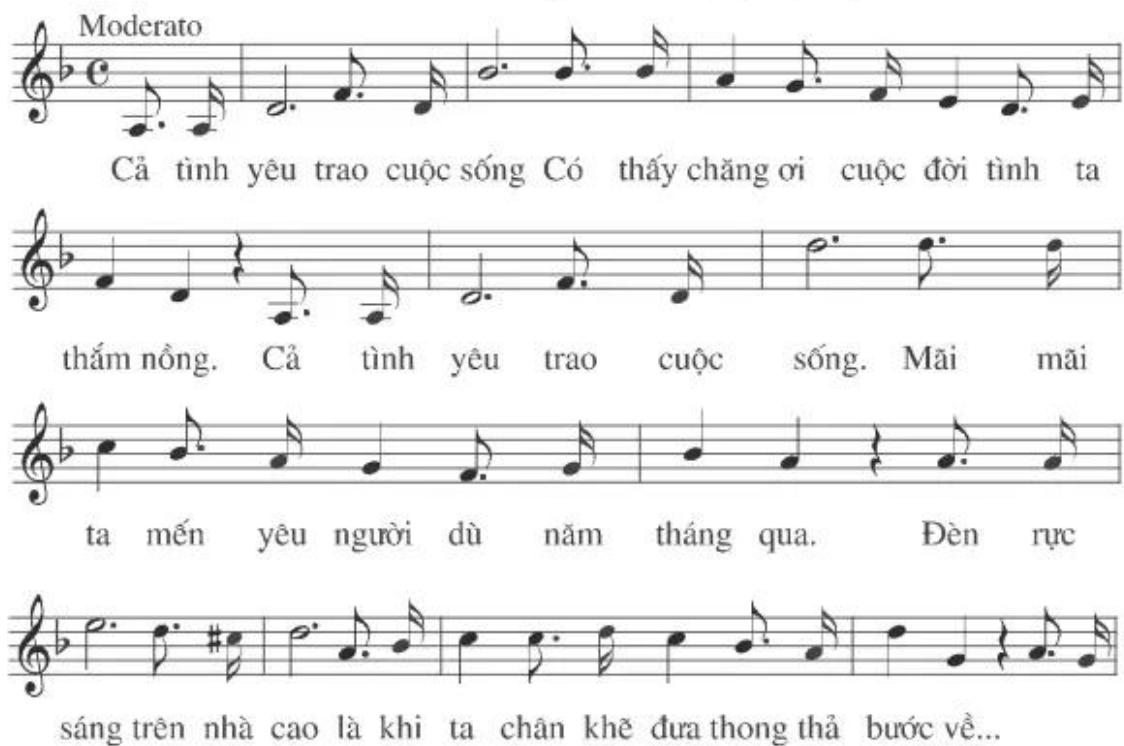
Một cánh chim từ đâu lướt bay về. Thoáng trong chiều

vắng có tiếng ca nghe dịu dàng. Mang theo làn gió lời hát sao êm đềm ...

quãng 2 trưởng. Có những HS khả năng nghe kém, GV phải giúp các em nhận ra sự khác nhau về cao độ của 2 câu nhạc đó để hát cho chính xác.

- Về dấu giọng : Tiếng Nga không có 5 dấu giọng như tiếng Việt nên khi hát *Ca-chiu-sa* thành *Ca-chiu-sà* vẫn không ảnh hưởng gì (GV phải chỉ cho các em

Moderato

Cả tình yêu trao cuộc sống Có thấy chăng ơi cuộc đời tình ta
thăm nồng. Cả tình yêu trao cuộc sống. Mãi mãi
ta mến yêu người dù năm tháng qua. Đèn rực
sáng trên nhà cao là khi ta chân khẽ đưa thong thả bước về...

biết điều này, không chỉ tiếng Nga mà với các tiếng nước ngoài khác cũng có hiện tượng tương tự, khi nói không dấu nhưng hát thành dấu sắc hoặc dấu huyền) ngữ nghĩa vẫn không thay đổi.

- Chú ý gõ nhịp (hoặc đánh nhịp) khi gặp nghịch phách tại nhịp thứ 13 trong bài hát. Nhân đây GV có thể cho các em phân biệt nghịch phách với đảo phách bằng một vài thí dụ cụ thể trong các bài hát khác.

Tư liệu bài hát Nga

HÃY ĐẾ MẶT TRỜI LUÔN CHIẾU SÁNG

(Trích)

Nhạc Nga

CÁNH ĐÔNG YÊN TĨNH

Dân ca Nga

CUỘC SỐNG ƠI, TA MẾN YÊU NGƯỜI

(Trích)

Nhạc Nga